

УДК 37.032

<https://doi.org/10.31652/2415-7872-2024-80-54-60>

СЕРГІЙ ЯГОДІН

<https://orcid.org/0009-0002-5138-166X>

аспірант

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

б-р Шевченка, 81, Черкаси

УПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ФОРМУВАННЯ РІШУЧОСТІ ТА ВПЕВНЕНOSTІ В ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасна початкова освіта стикається з необхідністю формування в дітей рішучості та впевненості як ключових особистісних якостей, що сприяють їхньому успішному навчанню та гармонійному розвитку. У статті висвітлено значення інтерактивних методів навчання, які базуються на принципах активної взаємодії, партнерства та залучення здобувачів середньої освіти до процесу пізнання. Показано, що такі методи, як рольові ігри, групові завдання, естафети, міні-змагання та командні вправи, сприяють розвитку в здобувачів самостійності, ініціативності, здатності до співпраці та соціальної взаємодії. Використання ігрових форм навчання є особливо важливим, оскільки воно не тільки сприяє розвитку навичок і знань, але й знижує рівень стресу, підвищує емоційну стійкість та стимулює впевненість у власних силах. Автор наголошує на необхідності адаптації педагогічного процесу до індивідуальних особливостей дітей молодшого шкільного віку, забезпечуючи баланс між фізичним, інтелектуальним і емоційним розвитком. Інтерактивні методи створюють умови для практичного застосування знань і розвитку ключових компетентностей, необхідних для адаптації в сучасному суспільстві.

Ключові слова: інтерактивні методи, рішучість, впевненість, молодший шкільний вік, ігрове навчання, навчально-тренувальна діяльність.

SERHII YAHODIN

<https://orcid.org/0009-0002-5138-166X>

PhD student

Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy

Shevchenko Boulevard, 81, Cherkasy

IMPLEMENTATION OF INTERACTIVE METHODS AS A PEDAGOGICAL CONDITION FOR THE FORMATION OF DETERMINATION AND CONFIDENCE IN CHILDREN OF YOUNGER SCHOOL AGE IN EDUCATIONAL AND TRAINING ACTIVITIES

Modern primary education faces the challenge of developing determination and confidence in children as essential personal traits that contribute to their academic success and overall growth. The article highlights the importance of interactive teaching methods grounded in principles of active engagement, partnership, and student-centered learning. Approaches such as role-playing games, group tasks, relays, mini-competitions, and team exercises are emphasized for fostering students' independence, initiative, collaboration, and social interaction skills. Play-based learning forms are particularly significant, as they not only support the acquisition of skills and knowledge but also reduce stress levels, enhance emotional resilience, and boost self-confidence. The author underscores the need to adapt the educational process to the individual characteristics of younger school-age children, maintaining a balance between physical, intellectual, and emotional development. Interactive methods provide opportunities for practical application of knowledge and the cultivation of essential competencies required for successful adaptation in contemporary society.

Key words: interactive methods, determination, confidence, primary school age, play-based learning, educational and training activities.

Сучасний освітній процес у початковій школі характеризується необхідністю пошуку ефективних підходів до формування ключових особистісних якостей здобувачів середньої освіти, зокрема рішучості та впевненості. Стрімкий розвиток інформаційного суспільства, інтенсивна цифровізація та глобальні соціально-економічні виклики вимагають адаптивності, уміння швидко приймати рішення та діяти впевнено в нестандартних ситуаціях. Здатність до прояву рішучості та впевненості у власних силах є не лише основою успішної освітньої діяльності, а й необхідною передумовою для подальшого особистісного розвитку. Тому сучасна педагогічна наука наголошує на необхідності впровадження інноваційних методик, які активізують освітній процес і сприяють формуванню зазначених якостей.

Інтерактивні методи навчання є одним із ключових інструментів для досягнення поставлених завдань та ґрунтуються на принципах партнерської взаємодії, активного залучення здобувачів до освітнього процесу, а також створенні умов для практичного застосування отриманих знань. На відміну від традиційних методів, що часто базуються на пасивному сприйнятті інформації,

інтерактивні технології сприяють розвитку в здобувачів таких важливих особистісних рис, як самостійність, відповідальність, готовність до колективної роботи та подолання внутрішніх бар'єрів, що першочергово має особливе значення для дітей молодшого шкільного віку, які перебувають на етапі активного формування основних соціально-психологічних характеристик особистості [7, с. 170].

У здійсненому дослідженні ми спиралися на наукові ідеї й теорії вітчизняних та зарубіжних науковців: С. Безбородих про теорію і методику виховання молодших школярів [4], Н. Москаленко, А. Полякової, О. Микичук про методичні основи організації рухової діяльності дітей молодшого дошкільного віку залежно від рівня фізичного стану [17], О. Чорної про психологічні засади розвитку фантазії у молодших школярів [10], О. Акімової про провідні технологічні підходи до формування творчої особистості [1], М. Сапогова, Я. Гапчук про цифрову трансформацію освітнього середовища [7], Р. Паркера (R. Parker), Б. Томсена (B. Thomsen), А. Беррі (A. Berry) про навчання через гру в школі [18], Б. Руїс-Дель-Піно (B. Ruiz-Del-Pino), Ф. Фернандес-Мартін (F. Fernández-Martín), Дж. Арко-Тірадо (J. Arco-Tirado) про програми навчання креативності в початковій освіті [18].

Мета статті полягає в обґрунтуванні впровадження інтерактивних методів як педагогічної умови формування рішучості та впевненості в дітей молодшого шкільного віку в навчально-тренувальній діяльності.

Формування рішучості та впевненості є одними з ключових завдань педагогіки на етапі початкової освіти, зокрема в контексті фізичного виховання та спортивної підготовки. У молодшому шкільному віці діти починають активно формувати ставлення до себе, своїх можливостей та ролі в соціумі. Це є критичним періодом для розвитку внутрішньої впевненості у власних силах, адже саме в цей час закладаються основи самосприйняття й самовизначення особистості [2, с. 16].

Рішучість та впевненість є тими якостями, що сприяють не тільки успішному виконанню завдань, але й дозволяють подолати труднощі, брати на себе відповідальність за прийняття рішень і впевнено діяти в нових, незнайомих ситуаціях [21, с. 72]. Дані якості формуються через активну взаємодію дитини з оточенням, через вивчення довколишнього світу, через спроби, помилки та досягнення [13]. Виховання рішучості та впевненості в дітей молодшого шкільного віку вимагає створення спеціальних педагогічних умов, які б сприяли розвитку не тільки інтелектуальних, а й емоційно-вольових компонентів особистості.

Значну роль у формуванні цих якостей відіграють інтерактивні методи навчання. Інтерактивність у педагогічному процесі забезпечує активну участь здобувачів, стимулюючи їх до самостійних дій, критичного мислення та взаємодії з іншими. Інтерактивні методи включають різноманітні форми та техніки, що дозволяють дітям розвивати не лише знання та навички, а й соціальні компетенції, емоційну стійкість та саморегуляцію. Вони сприяють формуванню впевненості у власних силах, оскільки кожна дитина має можливість проявити себе, перевірити свої можливості та отримати реальний зворотний зв'язок від вчителя і однолітків [17, с. 29].

Особливо важливою є роль інтерактивних методів в навчально-тренувальній діяльності, де фізичні вправи й змагання можуть бути використані як інструменти розвитку рішучості та впевненості. У тренувальних процесах інтерактивні методи можна застосовувати, організовуючи ігрові елементи, командні завдання, естафети і міні-змагання, що дозволяє кожному учаснику відчути свою важливість і можливості досягнення результату. У такому контексті інтерактивні методи допомагають не лише розвивати фізичні якості, але й формувати психологічну готовність до подолання труднощів, що є невід'ємною частиною спортивного процесу [3].

Актуальність досліджуваної теми обумовлена сучасними викликами в освітньому та спортивному середовищі. Оскільки система освіти орієнтована на всебічний розвиток дитини, а також через активні методи навчання, що сприяють формуванню ключових компетентностей, таких як самостійність, ініціативність, критичне мислення та емоційна стійкість, то інтерактивні методи набувають усе більшого значення, особливо, коли акцент не тільки на знаннях, а й на розвитку вмінь учнів діяти в різних соціальних та ситуаційних контекстах [11].

В умовах спортивної підготовки важливою є не тільки фізична підготовленість дитини, але й розвиток її психологічних якостей [4]. Сучасний підхід до спортивної діяльності акцентує увагу на формуванні мотивації, внутрішньої впевненості та готовності до подолання труднощів. І саме інтерактивні методи в цьому процесі є дієвим інструментом, який дозволяє дітям не тільки розвивати фізичні вміння, а й будувати впевненість у своїх силах, вчитися працювати в команді, долати страхи та сумніви [4].

Загалом, інтерактивні методи навчання є важливою умовою розвитку рішучості та впевненості в дітей молодшого шкільного віку, оскільки вони стимулюють активну участь учнів в освітньому процесі, забезпечують постійний зворотний зв'язок і створюють можливості для практичного застосування отриманих знань і навичок. Вони сприяють не лише розвитку інтелектуальних здібностей, а й емоційно-вольових якостей, необхідних для успішної адаптації в соціумі та спортивній діяльності [11].

Інтерактивні методи навчання є однією з найбільш ефективних складових сучасної освітньої системи, оскільки вони сприяють активному залученню здобувачів до освітнього процесу, розвитку їхніх пізнавальних та соціальних компетентностей. У педагогічній науці під терміном «активні методи навчання» зазвичай розуміють підходи, що передбачають активну участь учнів у процесі пізнання, де вони не є пасивними слухачами, а виступають співучасниками навчальної діяльності [22, с. 80]. Однак інтерактивні методи, зокрема в контексті фізичної культури, набувають особливої значущості завдяки своїй здатності поєднувати фізичний розвиток здобувачів з формуванням соціальних навичок, розвитком критичного мислення та творчих здібностей.

Інтерактивні методи навчання в галузі фізичної культури охоплюють різноманітні прийоми, що сприяють не тільки фізичному розвитку здобувачів, але й стимулюють їхню комунікацію, здатність працювати в команді, формувати лідерські якості та розвивати інтелектуальні здібності [22, с. 81]. Вони ґрунтуються на принципі активної взаємодії між вчителем і учнями, де обидві сторони є рівноправними учасниками освітнього процесу, що сприяє підвищенню ефективності засвоєння знань, формуванню самостійності, ініціативності та критичного ставлення до фізичної активності [20].

Одним із найбільш розповсюджених інтерактивних методів є *рольові ігри*. Вони дозволяють здобувачам «проживати» певні спортивні ситуації, набуваючи практичних навичок взаємодії в команді, розвитку стратегії поведінки в різноманітних умовах фізичних вправ [20, с. 46]. У таких іграх здобувачі змінюють ролі, беруть на себе відповідальність за прийняття рішень, що впливають на хід гри. Це можуть бути, наприклад, спортивні ігри з варіативними правилами, що змушують учасників швидко реагувати на зміни та адаптувати свої дії відповідно до ситуації [11].

Іншим ефективним підходом є *групова робота* та *кооперативне навчання*, що вимагає від здобувачів спільної діяльності для досягнення спільної мети. У контексті навчально-тренувальної діяльності це можуть бути різноманітні тренування або спортивні естафети, що вимагають чіткої координації та співпраці між учасниками [9, с. 22].

Групові завдання є важливим методом розвитку колективної відповідальності та взаємодопомоги. Вони дозволяють учням працювати разом над досягненням спільної мети, що допомагає формувати відчуття колективної відповідальності за результат. [16, с. 136]. У процесі виконання таких завдань учасники повинні враховувати думки і пропозиції інших, узгоджувати свої дії, розподіляти ролі та відповідальність. Така організація роботи формує навички співпраці, колективного мислення та допомагає дітям відчувати свою важливість у спільному процесі [16, с. 138].

Прикладом групового завдання, що сприяє розвитку відповідальності за спільний результат, можемо зазначити роботу в малих групах над спортивними завданнями, де кожен учасник має свою роль і відповідальність за певний етап роботи: командні вправи на швидкість або естафети, де кожен учасник виконує свою частину завдання, і результат залежить від взаємодії всіх членів групи. Крім того, групові завдання сприяють розвитку навичок спільного планування та ухвалення рішень, що є важливими для формування як індивідуальної впевненості, так і впевненості в спільних зусиллях.

Психологічні аспекти групової діяльності проявляються в зміцненні впевненості здобувачів через досягнення спільних результатів. Коли група досягає успіху завдяки взаємодії та взаємній підтримці, кожен учасник відчуває свою важливість у загальному процесі, що підвищує його самооцінку та віру в власні сили [20, с. 48].

Баланс між індивідуальними та командними завданнями є основоположним аспектом у розвитку комплексних навичок у дітей. Індивідуальні завдання дозволяють дітям зосередитися на розвитку особистісної впевненості, самодисципліни та здатності до самостійного прийняття рішень. Водночас командні завдання допомагають формувати комунікативні навички, відповідальність за загальний результат, а також уміння працювати в колективі [15, с. 105].

Наведемо приклад завдань, що сприяють розвитку обох аспектів одночасно, включають комбінацію індивідуальних і групових вправ: організація індивідуальних фізичних вправ, після яких здобувачі освіти переходять до командної роботи, де обов'язкове виконання завдання залежить від зусиль кожного учасника. Таке чергування допомагає розвивати як особистісні, так і колективні навички, забезпечуючи комплексний розвиток здобувачів.

Одним із важливих аспектів інтерактивних методів є *використання технічних демонстрацій з подальшим обговоренням*. Зазначений метод дозволяє здобувачам не лише побачити правильне виконання фізичних вправ або спортивних рухів, але й залучити їх до аналізу, оцінки та корекції виконуваних вправ [9, с. 22]. Учитель демонструє здобувачам як правильно виконувати певну вправу, після чого вони мають можливість обговорити побачене, проаналізувати помилки та запропонувати способи вдосконалення техніки виконання, що стимулює розвиток рефлексії, критичного мислення та самооцінки в дітей, що є важливими для їхнього особистісного розвитку.

«*Мозковий штурм*» є ще одним інтерактивним методом, який активно використовують під час навчально-тренувальної діяльності. Такий метод передбачає колективне обговорення проблеми, де кожен учасник має можливість внести свої ідеї та пропозиції [14]. Наприклад, може бути запропоновано розробити програму тренувань з метою покращити фізичну підготовленість в умовах

обмеженого часу. Мозковий штурм сприяє розвитку творчого підходу до вирішення завдань, стимулює ініціативність і здатність до колективної роботи, а також дозволяє виявити та розвинути лідерські якості учнів [4].

Загалом, інтерактивні методи навчання в навчально-тренувальній діяльності сприяють комплексному розвитку здобувачів, адже вони не лише покращують фізичну підготовленість, а й формують важливі соціальні та особистісні якості. Зазначені методи активно використовуються в освітніх закладах для того, щоб за допомогою фізичних вправ і спортивних ігор сформувати в здобувачів освіти стійке ставлення до здорового способу життя, розвинути відповідальність за своє здоров'я та здатність до співпраці. Вони допомагають створити навчальне середовище, у якому здобувачі відчують себе не лише учасниками процесу навчання, але й його активними творцями, що сприяє підвищенню ефективності навчання та розвитку особистості в цілому [6].

Як уже зазначалось, ігри є важливим інструментом у розвитку рішучості, впевненості та соціальних навичок у дітей. Вони дають змогу їм активно взаємодіяти, розвивати свої комунікативні здібності, учитися приймати рішення в умовах невизначеності та швидко адаптуватися до змінних ситуацій. Ігрові елементи стимулюють емоційну участь здобувачів в освітньому процесі, завдяки чому зменшується рівень стресу, а мотивація до активності значно зростає. Ігри створюють атмосферу легкості та задоволення, що сприяє підвищенню впевненості у власних силах та підтримці активної позиції здобувачів [8, с. 21].

Психологічно ігрова діяльність має безпосередній вплив на дітей, знижуючи рівень стресу та тривожності, що може виникнути під час виконання стандартних навчальних завдань. У процесі гри діти можуть відчути себе більш впевненими та менш залежними від зовнішнього тиску, адже ігровий процес дозволяє вчитися на помилках без страху покарання. Крім того, ігри стимулюють розвиток комунікативних навичок, оскільки діти часто повинні взаємодіяти та обговорювати стратегії з іншими учасниками [11].

Міні-змагання та естафети є потужними інструментами для формування впевненості в здобувачів, оскільки вони дозволяють учасникам відчути реальний досвід подолання труднощів та досягнення результату в конкурентному середовищі. Змагання сприяють розвитку рішучості, а також вихованню стійкості до невдач, оскільки діти мають змогу переживати як перемогу, так і поразку. Навчання через досвід дозволяє виховати впевненість у своїх силах, здатність долати труднощі та готовність до повторної спроби [18].

Один із способів організації естафет, який дає дітям рівні можливості проявити свої здібності, це *створення завдань*, де кожен учасник має змогу продемонструвати свої фізичні та психологічні можливості [18]. Для прикладу, естафети можуть охоплювати завдання на швидкість, координацію, інтелектуальні завдання, що дозволяє кожному учаснику виявити в себе різних аспектах. Важливо, щоб завдання естафети були доступними для всіх учасників, без дискримінації за рівнем підготовленості, що сприяє рівним шансам на успіх [18].

Змагальна діяльність має значний вплив на розвиток командного духу. Спільні зусилля в досягненні мети під час естафет формують відчуття єдності та взаємної підтримки, що є важливим елементом розвитку соціальних навичок. Крім того, участь у міні-змаганнях допомагає дітям зрозуміти, що не завжди все залежить від індивідуальних здібностей, а часто від здатності працювати в команді, підтримувати однолітків і взаємодіяти з ними [18].

Загалом, шляхи реалізації педагогічної умови формування рішучості та впевненості через інтерактивні методи охоплюють широкий спектр активних методів, що поєднують фізичну активність, соціальні взаємодії та розвиток ключових навичок, що необхідні для успішної адаптації дітей в освітньому та соціальному середовищах.

Оскільки вище аргументовано важливість інтерактивних методів навчання у формуванні рішучості та впевненості в дітей, особливо в контексті навчально-тренувальної діяльності, для досягнення максимального ефекту від використання інтерактивних методів педагога та тренери повинні враховувати кілька ключових рекомендацій.

По-перше, важливо забезпечити *регулярне впровадження ігрових елементів у тренувальний процес*. Ігри дозволяють не лише забезпечити фізичне навантаження, але й сприяють розвитку соціальних навичок, комунікації та співпраці серед дітей. Вони є ефективним інструментом для стимулювання активної участі учнів у процесі навчання, що значно підвищує рівень їхньої впевненості [15, с. 106].

По-друге, важливим аспектом є *організація змагань та естафет*. Це дозволяє дітям виявити свої здібності в умовах здорової конкуренції, що сприяє розвитку не лише фізичних навичок, а й психологічної стійкості. Тренери повинні дбати про те, щоб кожен учасник мав рівні можливості для прояву своїх здібностей, і забезпечити підтримку учнів, незалежно від їх результатів [20].

По-третє, *впровадження групових завдань* є ще одним важливим аспектом інтерактивних методів. Завдання, які вимагають колективної роботи, розвивають у дітей почуття відповідальності за спільний результат, а також сприяють розвитку соціальних навичок, таких як уміння слухати, розподіляти обов'язки та допомагати однокласникам [10].

Для оцінки ефективності інтерактивних методів навчання важливо використовувати різноманітні інструменти вимірювання, що дозволяють оцінити не лише фізичні результати, але й розвиток психологічних якостей дітей, таких як рішучість, упевненість та здатність до самостійних рішень, що може бути досягнуто через:

- спостереження за поведінкою здобувачів під час виконання завдань (наскільки активно вони беруть участь у навчанні, чи виявляють ініціативу, як реагують на успіхи та невдачі);
- анкети та опитування (використання різноманітних психологічних тестів, які дозволяють виміряти рівень самовпевненості здобувачів, їхнє ставлення до труднощів та здатність працювати в команді);
- оцінка результатів навчання (порівняння досягнень здобувачів до й після впровадження інтерактивних методів, що може охоплювати фізичні результати, а також оцінки за комунікативні та соціальні навички) [13].

Висновки. Таким чином, інтерактивні методи навчання є важливим інструментом у формуванні рішучості та впевненості в дітей молодшого шкільного віку. Вони дозволяють розвивати не лише фізичні, але й психологічні навички, зокрема комунікацію, відповідальність, здатність до самостійних рішень. Упровадження таких методів в навчально-тренувальний процес має значний потенціал для покращення загального розвитку дітей і сприяє формуванню важливих життєвих якостей.

Література

1. Акімова О. В. Особистісна обумовленість творчого мислення майбутнього вчителя. *Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2007. Випуск 6. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/3258>
2. Акімова О. В. Педагогічне стимулювання як засіб всебічного розвитку особистості майбутнього вчителя : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.01. Київський державний педагогічний інститут. Київ, 1989. 24 с.
3. Акімова О. В. Розвиток самодостатньої особистості, її соціалізація. *Наша школа*. 2006. (2-3).
4. Безбородих С. М. Теорія і методика виховання молодших школярів: Навч.- метод. посіб. Старобільськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”. 2020. URL: https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3741/Bezborodikh%20%202019%20_%281%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y
5. Галузяк В. М., Сметанський М.І., Шахов В.І. Педагогіка: Навчальний посібник. 5-е вид., випр. і доп. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 400 с.
6. Гапчук Я. А. Сучасні тенденції розвитку е-навчання у Вищій школі Німеччини: дис. ... доктора філософії : 011 – Освітні, педагогічні науки. Вінниця. 2023. URL: <https://library.vspu.net/items/c6658foo-86c7-4ecb-a928-e6fo28191a4f>
7. Гапчук Я. А., Сапогов М. В. Педагогічний потенціал інформатизації освітнього процесу у вищій школі. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 12, Том 2. С. 169-172. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085.2019.12-1.37>
8. Сапогов М. В. Формування професійної компетентності магістрантів засобами Smart-технологій : монографія. Вінниця : ТОВ «Твори», 2021. 271 с.
9. Худолій О. М., Іващенко О. В., Черненко С. О. Factors that influence on efficiency of educating to physical exercises of boys of junior classes. *Physical Education Theory and Methodology*. 2013. 1. pp. 21–26. DOI: <https://doi.org/10.17309/tmf.2013.1.1006>
10. Чорна О. М. Психологічні засади розвитку фантазії у молодших школярів : дис. ... канд. псих. наук : 19.00.07. Київ. 2019. URL: http://ipood.com.ua/data/avtoreferaty_i_dysertatsii/2020/CHORNA_diser_pas.pdf
11. Appleby R. The council of europe quality label for youth centres: Role, value and impact of youth Centres. URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Mizhnarodna_dijalnist/Spivrobotnuctvo%20z%20radoy%20EU/znak%20josti/youthcentre-ukr-role-value-impact.pdf
12. Benefits of Play Based Learning in Early Education. URL: <https://www.myteachingcupboard.com/blog/benefits-of-play-based-learning>
13. Directorate for Education and Skills. URL: <https://www.oecd.org/en/about/directorates/directorate-for-education-and-skills.html>
14. Gottschalk F., Borhan H. OECD Education Working Paper No 301: Child Participation in Decision Making: Implications for education and beyond. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/11/child-participation-in-decision-making_9e30ace5/a37eba6c-en.pdf
15. Kiviranta L., Lindfors E., Rönkkö M., Luukka E. Outdoor learning in early childhood education: exploring benefits and challenges. *Educational Research*. 2023. 66(1). pp.102–119. DOI: <https://doi.org/10.1080/00131881.2023.2285762>
16. Leung W. STEM education in early years: Challenges and opportunities in changing teachers' pedagogical strategies. *Education Sciences*. 2023. 13(5). 490 p. DOI: <https://doi.org/10.3390/educsci13050490>
17. Moskalenko N., Polyakova A., Mykytychuk O. Методичні основи організації рухової діяльності дітей молодшого дошкільного віку залежно від рівня фізичного стану. *Physical Education Sport and Health Culture in Modern Society*. 2019. 2(46). pp. 28–34. DOI: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2019-02-28-34>

18. Parker R., Thomsen B. S., Berry A. Learning Through Play at School – a framework for policy and practice. *Frontiers in Education*. 2022. 7. DOI: <https://doi.org/10.3389/educ.2022.751801>
19. Ruiz-Del-Pino B., Fernández-Martín F. D., Arco-Tirado J. L. Creativity training programs in primary education: A systematic review and meta-analysis. *Thinking Skills and Creativity*. 2022. 46. 101172. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101172>
20. Saveliev Y., Sharova O. Promoting the values and standards of the european union in the field of youth policy in european countries. *Scientific Notes of the University KROK*. 2022. pp. 44–49. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-57-44-49>
21. Slushny O., Khamska N., Akimova O., Kolomiiets A., Gromov I. Educational project «pedagogical insight» as a technology of the future teachers' personal professional formation. Society integration education. *Proceedings of the International Scientific Conference*. 2020. 4. 635. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2020vol4.4898>
22. Sundukova I. Self-Confidence as a Prerequisite for the Mental Health of Young Men in Physical Education Classes. *Physical Education Sport and Health Culture in Modern Society*. 2019. 1 (45). pp. 71–76. DOI: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2019-01-71-76>
23. Vlaicu C., Neacsu R. The role of interactive methods in the development of primary children's creativity. *Icoana Credintei*. 2018. 4(8). pp. 79–86. DOI: <https://doi.org/10.26520/icoana.2018.8.4.79-86>

References

1. Akimova, O. V. (1989). Pedagogical stimulation as a comprehensive development of the future teacher's personality. : avtoref. dys... kand. ped. nauk: 13.00.01. Kyivskyi derzhavnyi pedagogichnyi instytut. Kyiv, 24. [in Ukrainian].
2. Akimova, O. V. (2006). Rozvytok samodostatnoi osobystosti, yii sotsializatsiia. [Development of a self-sufficient personality, its socialization]. *Nasha shkola - Our school*. (2-3). [in Ukrainian].
3. Akimova, O. V. (2007). Osobystisna obumovlenist tvorchoho myslennia maibutnoho vchytelia. [Personal conditioning of creative thinking of the future teacher]. *Tvorcha osobystist uchytelia: problemy teorii i praktyky*. - Creative personality of the teacher: problems of theory and practice. Vyd-vo NPU im. M.P. Drahomanova. 6. Retrieved from: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/3258>. [in Ukrainian].
4. Appleby, R. (Ed.). (n.d.). *The council of europe quality label for youth centres: Role, value and impact of youth Centres*. Retrieved from: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Mizhnarodna_dijalnist/Spivrobitnuctvo%20z%20radoy%20EU/znak%20josti/youthcentre-ukr-role-value-impact.pdf.
5. Haluziak V. M., Smetanskyi M.I., Shakhov V.I. Pedagogika: Navchalnyi posibnyk. [Pedagogy: Textbook] 5-e vyd., vypr. i dop. Vinnytsia: TOV firma «Planer», 2012. 400 s.
6. *Benefits of Play Based Learning in Early Education*. (n.d.). Retrieved from: <https://www.myteachingcupboard.com/blog/benefits-of-play-based-learning>.
7. Bezborodykh, S. M. (2020). Teoriia i metodyka vykhovannia molodshykh shkoliariv. [Theory and methods of educating younger schoolchildren]. : Navch.- metod. posib. Starobilsk: Vyd-vo DZ „LNU imeni Tarasa Shevchenka”. Retrieved from: https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3741/Bezborodikh%20%202019%20_%281%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y. [in Ukrainian].
8. Chorna, O. M. (2019). Psykholohichni zasady rozvytku fantazii u molodshykh shkoliariv. [Psychological principles of imagination development in younger schoolchildren]. [Dysertatsiia na здобuttia naukovoho stupenia kandydata psykholohichnykh nauk za spetsialnistiu 19.00.07 «Pedagogichna ta vikova psykholohiia» (05 – sotsialni ta povedinkovi nauky), Natsionalna akademiia pedagogichnykh nauk ukrainy instytut pedagogichnoi osvity i osvity doroslykh imeni Ivana Ziaziuna]. Retrieved from: http://ipood.com.ua/data/avtoreferaty_i_dysertatsii/2020/Chorna_diser_pas.pdf. [in Ukrainian].
9. *Directorate for Education and Skills*. (n.d.). Retrieved from: <https://www.oecd.org/en/about/directorates/directorate-for-education-and-skills.html>.
10. Gottschalk, F., & Borhan, H. (n.d.). *OECD Education Working Paper No 301: Child Participation in Decision Making: Implications for education and beyond*. Retrieved from: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/11/child-participation-in-decision-making_9e30ace5/a37eba6c-en.pdf.
11. Hapchuk, Ya. A. (2023). Suchasni tendentsii rozvytku e-navchannia u Vysshchii shkoli Nimechchyny [Modern trends in the development of e-learning in German higher education]. [Dysertatsiia na здобuttia naukovoho stupenia doktora filosofii za spetsialnistiu 011 – Osvitni, pedagogichni nauky (PhD dissertation), Vinnytskyi derzhavnyi pedagogichnyi universytet imeni Mykhaila Kotsiubynskoho]. Retrieved from: <https://library.vspu.net/items/c6658f00-86c7-4ecb-a928-e6f028191a4f>. [in Ukrainian].
12. Hapchuk, Ya. A., & Sapohov, M. V. (2019). Pedagogichnyi potentsial informatyzatsii osvitnoho protsesu u vyshchii shkoli. [Pedagogical potential of informatization of the educational process in higher education]. *Innovative pedagogy*. - *Innovatsiina pedagogika*. 2019. Vyp. 12, Tom 2. S. 169-172. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085.2019.12-1.37>. [in Ukrainian].
13. Khudolii, O. M., Ivashchenko, O. V., & Chernenko, S. O. (2013). Factors that influence on efficiency of educating to physical exercises of boys of junior classes. *Physical Education Theory and Methodology*, 1, 21–26. DOI: <https://doi.org/10.17309/tmfv.2013.1.1006>.
14. Kiviranta, L., Lindfors, E., Rönkkö, M., & Luukka, E. (2023). Outdoor learning in early childhood education: exploring benefits and challenges. *Educational Research*, 66(1), 102–119. DOI: <https://doi.org/10.1080/00131881.2023.2285762>.

15. Leung, W. M. V. (2023). STEM education in early years: Challenges and opportunities in changing teachers' pedagogical strategies. *Education Sciences*, 13(5), 490. DOI: <https://doi.org/10.3390/educsci13050490>
16. Moskalenko, N., Polyakova, A., & Mykytchuk, O. (2019). Metodichni osnovy orhanizatsii rukhovoї diialnosti ditei molodshoho doshkilnoho viku zalezno vid rivnia fizychnoho stanu. [Methodological foundations of organizing motor activity of children of younger preschool age depending on the level of physical condition]. *Physical Education Sport and Health Culture in Modern Society*, 2(46), 28–34. DOI: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2019-02-28-34>. [in Ukrainian].
17. Parker, R., Thomsen, B. S., & Berry, A. (2022). Learning Through Play at School – a framework for policy and practice. *Frontiers in Education*, 7. DOI: <https://doi.org/10.3389/educ.2022.751801>.
18. Ruiz-Del-Pino, B., Fernández-Martín, F. D., & Arco-Tirado, J. L. (2022). Creativity training programs in primary education: A systematic review and meta-analysis. *Thinking Skills and Creativity*, 46, 101172. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101172>.
19. Sapohov, M. V. (2021). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti mahistrantiv zasobamy Smart-tekhnologii. [Formation of professional competence of master's students by means of Smart technologies]. *Vinnytsia : TOV «Tvory»*, 271. [in Ukrainian].
20. Saveliev, Y., & Sharova, O. (2020). Promoting the values and standards of the european union in the field of youth policy in european countries. *Scientific Notes of the UniversityKROK*, 44–49. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2020-57-44-49>.
21. Slushny, O., Khamka, N., Akimova, O., Kolomiets, A., & Gromov, I. (2020). Educational project «pedagogical insight» as a technology of the future teachers' personal professional formation. *Society integration education Proceedings of the International Scientific Conference*, 4, 635. DOI: <https://doi.org/10.17770/sie2020vol4.4898>.
22. Sundukova, I. (2019). Self-Confidence as a Prerequisite for the Mental Health of Young Men in Physical Education Classes. *Physical Education Sport and Health Culture in Modern Society*, 1 (45), 71–76. DOI: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2019-01-71-76>.
23. Vlaicu, C., & Neacsu, R. (2018). The role of interactive methods in the development of primary children's creativity. *Icoana Credintei*, 4(8), 79–86. DOI: <https://doi.org/10.26520/icoana.2018.8.4.79-86>.